

VALTUUSTOALOITE PALVELUSETELIPALVELUJEN TUOTTAMISEN VALVONNASTA

172/06.00/2018

KV 26.02.2018 § 23

Valmistelija hallintopäällikkö Leena Meriläinen:

Tornion vihreät ja 10 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuustoaloitteen:

Valtuustoaloite palvelusetelipalvelujen tuottamisen valvonnasta.

Tornion Sote-palveluissa on 31 hyväksyttyä palveluntuottajaa. Valvontaa suorittaa johtava hoitaja muiden tehtäviensä ohella. Nykyisessä muodossa palveluntuottajien valvonta rajoittuu vuosittaisiin rutiinitarkastuksiin. Rutiinitarkastukset tehdään palveluntuottajan toimittamien asiakirjojen perusteella, mikä on sääntökirjaan kirjattu vähimmäismäärä. Tarkastuskäyntejä tehdään ainoastaan ympärivuorokautista palvelua tuottaviin yrityksiin. Lisäksi palvelualueiden esimiehet suorittavat jonkin verran valvontaa parhaaksi katsomallaan tavalla (mm. kirjaamalla toteutuneet käynnit, keskustelemalla työntekijöiden/asiakkaiden kanssa). Torniossa ei ole käytössä virallista ohjeistusta palvelualue kohtaiseen valvontaan, mutta sellaiselle koetaan olevan tarvetta.

Kunnan käyttäessä palveluseteliä palvelujen tuottamiseen on valvontavastuu kunnalla. Toimintaa ohjaavaan sääntökirjaan on kirjattu, että palveluntuottajan tuottamien palvelujen on jatkuvasti vastattava sitä tasoa, jota edellytetään vastaavalta kunnalliselta tuottajalta. Tornion kaupungilla on oikeus vaatia palveluntuottajaa toimittamaan kirjalliset todistukset tai muu riittävä näyttö siitä, että palveluntuottajana toimimisen edellytykset täyttyvät. Ryhtyessään palvelusetelipalvelujen tuottajaksi yritys on sitoutunut noudattamaan näitä ehtoja. Kaupungin päätettävissä on, kuinka paljon se käyttää oikeuttaan ja kuinka tiiviisti palveluiden toteutumisen tasoa valvotaan. Palveluseteli -käytännön yleistyessä on yhä tärkeämpää kiinnittää huomiota valvontaan.

Tornion Vihreä valtuustoryhmä esittää, että sosiaali- ja terveystalvelujen tuottajien valvontaan luodaan työjärjestys, jossa sovitaan käytännön toteutuksesta eri palvelualueiden kesken. Vuosittaisten tarkastusten lisäksi alalla kaivataan jatkuvaa valvontaa vähintään kuukausitasolla. Esimerkiksi kotihoidon/ henkilökohtaisen avun palveluita tuottavalta yritykseltä voitaisiin yhtenä valvonnan toimenpi-

teenä vaatia, että laskun liitteenä toimitetaan työvuoroluettelo laskutuskaudelta. Vuorolistaa voidaan käyttää laskustusperusteen tarkasteluun, mutta työvuoroluettelosta voidaan seurata myös käyntien säännöllisyyttä ja käyntiaikojen tarkoituksenmukaisuutta, jotka ovat palvelun laadun kannalta olennaisia seikkoja. Lisäksi vuorolistan vaatiminen laskutuksen liitteeksi motivoi noudattamaan työaikalakia, jolloin kunta tulisi ikään kuin samalla valvoneeksi työehtosopimuksen noudattamista. Tällä tavoin asiastarkastajana/ laskun hyväksyjänä toimiva henkilö voi säännönmukaisesti seurata palvelun toteutumista.

Työjärjestyksen lisäksi esitämme seuraavia tarkennuksia voimassa olevaan sosiaali- ja terveysalan palvelusetelipalvelujen tuottamista ohjaavaan sääntökirjaan:

Palveluntuottajaa koskevissa yleisissä velvoitteissa (4.4) palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan alan voimassa olevaa työehtosopimusta. Sääntökirjassa ei ole mainittu, kuinka tätä valvotaan. Tornion kaupungin ei tule käyttää palveluntuottajia, jotka eivät maksa työehtosopimuksen mukaista palkkaa, noudata työaikalakia tai muutoin toimivat työehtosopimusta rikkoen. Palveluntuottajat itse eivät tuo epäkohtia julkisen tarkastelun alle, minkä vuoksi henkilöstöllä on oltava keino, jolla työehtosopimuksen vastaiset toimintamallit tuodaan päättäjien tietoon. Esitämme, että sääntökirjan sivulle 12 lisätään kohta: Työntekijä voi halutessaan tehdä vapaamuotoisen selvityksen tapahtuneista rikkomuksista sosiaali- ja terveyslautakunnalle, jolloin lautakunta päättää mahdollisista jatko-toimenpiteistä selvitykseen perustuen. Tähän kohtaan voitaisiin kirjata myös työntekijöiden velvollisuus tuoda palvelualueen esimiehen/sosiaali- ja terveyslautakunnan tietoon havaitsemansa laiminlyönnit asiakkaan hoidossa.

Sääntökirjan kotihoitoa koskevassa osassa (II) veloitetaan palveluntuottajaa huolehtimaan lähihoitajien ja sairaanhoitajien työnkuvan tarkasta määrittelystä. Esitämme, että sääntökirjan kohtaan 4.1 vuosittain toimitettavista asiakirjoista lisätään tutkinto-/ nimikekohtainen työnkuvan määrittely niiden palveluntuottajien osalta, joilta vaaditaan tietyn koulutustason omaavaa henkilöstöä. Työnkuvan määrittelystä käy ilmi, mitä työtehtäviä yrityksessä saa kullakin koulutustaustalla suorittaa. Näin ollen se on laadun arvioinnin kannalta hyvin olennainen asiakirja. Henkilöstöluettelon, työnkuvan määrittelyn ja laskutuksen liitteenä toimitettavan työvuoroluettelon perusteella voidaan tarpeen mukaan tarkistaa, että hoitotoimenpiteitä suorittaa riittävän koulutuksen saanut työntekijä.

Valvonta on kuntien lakisääteinen velvollisuus. Kunta ei voi siirtää vastuuta valvonnasta asiakkaalle tai tämän edunvalvojalle. Asiakkaalla tai tämän edunvalvojalla ei välttämättä ole kykyä tai mahdolli-

suutta arvioida palvelun laatua tai vaatia parannuksia palveluunsa kuluttajansuojalakiin vedoten. Sosiaali- ja terveystieteiden piirissä olevien asiakkaiden toimintakyky ja/tai vuorovaikutustaidot ovat useimmiten alentuneet ja tämä tulee huomioida kaikissa palvelun järjestämisen vaiheissa, myös valvonnassa.

KAUPUNGINVALTUUSTO:

Päätettiin saattaa aloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

SOSTE 10.04.2018 § 61

Valmistelijat Leena Karjalainen ja Maarit Alalahti:

Kaupunginhallitus on pyytänyt sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnalta lausuntoa valtuustoaloitteeseen palvelusetelipalvelujen tuottamisen valvonnasta. Aloitteessa esitetään, että sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen tuottajien valvontaan luodaan työjärjestys, jossa sovitaan käytännön toteutuksesta eri palvelualojen kesken. Vuositarkastusten lisäksi esitetään kuukausittaista valvontaa. Aloitteessa esitetään myös tarkennuksia voimassa olevaan sosiaali- ja terveystieteiden palvelusetelin tuottamista ohjaavaan sääntökirjaan koskien valvonnan toteuttamista.

Palvelusetelitoiminnan sääntökirja on tällä hetkellä päivitettävänä. Päivityksen yhteydessä voidaan tarkentaa ohjeistusta valvonnan toteuttamisesta voimassa olevan lainsäädännön sallimissa rajoissa ja valvontaan käytössä olevien voimavarojen rajoissa.

TOIMIALAJOHTAJA LEENA KARJALAINEN:

Palvelusetelitoiminnan sääntökirjan päivityksen yhteydessä tarkennetaan valvonnan ohjeistusta.

SOSIAALI-JA TERVEYSTIETEIDEN LAUTAKUNTA:

Hyväksyttiin.
